

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Sprincean Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Sprincean Serghei Ivan, născut la 31 august 1973, originar și domiciliat mun. Chișinău str. Dimo, 13/1 ap. 3.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 31.01.2014-18.04.2014
2. *instanța de apel:* 19.05.2014-19.06.2014
09.12.2014-29.06.2015
3. *instanța de recurs:* 08.10.2014 - 18.11.2014
28.07.2015-28.10.2015

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 18 aprilie 2014, Sprincean Serghei Ivan, a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanța a constatat, că prin rechizitoriu Sprincean S. a fost învinuit de faptul că la sfârșitul lunii iunie a anului 2012, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, aflându-se în preajma magazinului „Fidisco” amplasat pe bd. Mircea cel Bătrîn, 6 din mun. Chișinău, susținând că fratele său se află în Italia și prin intermediul acestuia poate să-i procure jante din aliaj pentru automobil, l-a convins pe Chitoroagă C. să-i transmită bani, în sumă de 200 euro, care conform cursului oficial de schimb

valutar al Băncii Naționale a Moldovei constituiau 3.046 lei. După care, profitând de încrederea acordată a primit de la Chitoroagă C. bani în sumă de 200 euro, pentru procurarea jantelor de aliaj la automobil. Ulterior Sprincean S., nu a procurat jantele respective, însușind banii primiți, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu în mărime de 3.046 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, inculpatului i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat admiterea apelului declarat, cu dispunerea casării acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sprincean S. să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea art. 70 Cod penal, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, să-i fie suspendată executarea pe un termen de 2 ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul, cu menținerea sentinței de achitare.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, concluziile primei instanțe expuse în textul sentinței cu privire la achitarea inculpatului corespund circumstanțelor cauzei specificând că inculpatul la urmărirea penală și în ședința de judecată nu și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, dar a confirmat primirea de la Chitoroagă C. a sumei de 200 euro în anul 2012 pentru procurarea jantelor din aliaj la automobilul de model „Renault”, prezentând recipisa scrisă personal și planificând să obțină din tranzacția dată un venit doar de 20 euro.

De asemenea, inculpatul a mai comunicat că l-a înștiințat pe Chitoroagă C. despre faptul că Bobeico P., care locuiește în Italia, poate să-i trimită jante din aliaj pentru automobilul lui. După care, l-a telefonat pe Bobeico P., solicitându-i să caute jante de mărimile date de Chitoroagă C. și i-a transmis suma de 200 euro pentru procurarea acestora. Bobeico P. a trimis jantele nominalizate, însă acestea s-au dovedit a fi cu o mărime mai mare, decât cele solicitate de Chitoroagă C., respectiv dânsul le-a restituit. Ulterior, contactându-l pe Bobeico P. să-i restituie banii, ultimul i-a comunicat că după ce vor fi vândute jantele procurate, îi va restitui banii, ceva mai târziu Bobeico P. și-a schimbat numărul de telefon și nu a mai putut fi găsit.

Astfel, instanța de apel reieșind din cele expuse a constatat că vinovăția lui Sprincean S. de cele imputate nu se probează nici prin declarațiile părții vătămate, nici a martorilor acuzării și nici din alte materiale din dosar.

Prin urmare, instanța de apel a statuat că încă de la bun început Sprincean S.

și-a onorat obligațiunea de a-l ajuta pe Chitroagă C. în vederea procurării jantelor, dar faptul că din Italia au fost transmise jante de alt model nu putea fi prevăzut de către inculpat. Prin procurarea bunurilor și transmiterea lor în Moldova se dovedește că Sprincean S. de la bun început a avut intenția de a-și onora obligațiunile asumate, și nu a avut scopul de înșelăciune și dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, precum i se incriminează în rechizitoriu.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a declarat recurs ordinar solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea cererii, recurentul a menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2014 a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată total decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2014, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2015, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin car Sprincean S. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a surselor financiare pe un termen de 2 ani.

8.1. În motivarea decizie, instanța de apel a constatat, că inculpatul la sfârșitul lunii iunie a anului 2012, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, aflându-se în preajma magazinului „Fidesco” amplasat pe bd. Mircea cel Bătrîn, 6 din mun. Chișinău, susținând că fratele său se află în Italia și prin intermediul acestuia poate să-i procure jante din aliaj pentru automobil, l-a convins pe Chitroagă C. să-i transmită bani, în sumă de 200 euro, care conform cursului oficial de schimb valutar al Băncii Naționale a Moldovei constituiau 3.046 lei. După care, profitând de încrederea acordată a primit de la Chitroagă C. bani în sumă de 200 euro, pentru procurarea jantelor de aliaj la automobil. Ulterior Sprincean S., nu a procurat jantele respective însușind banii primiți, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu în mărime de 3046 lei. Fapta săvârșită fiind încadrată juridic în baza art. art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Instanța de apel, apreciind declarațiile inculpatului (f.d. 31, 47, 77-78, 111) date la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești prin prisma prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, veridicității și coroborării cu celelalte probe administrate în cadrul urmării penale

și cercetării judecătorești le-a dat o apreciere critică. Astfel s-a statuat că aceste declarații nu corespund realității și au fost făcute cu scopul ușurării situației inculpatului.

Referitor la învinuirea adusă inculpatului, instanța de apel reține, că aceasta se confirmă prin cumulul de probe prezentat de către partea acuzării în procesul de judecată, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Chitoroagă C. (f.d. 79, 110, 218); procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 02 decembrie 2013 (f.d. 7); procesul-verbal de ridicare din 05 decembrie 2013 (f.d. 10); procesul-verbal de examinare a obiectului din 02 ianuarie 2014 (f.d. 12). Fiecare probă fiind apreciată și verificată de către instanța de apel în conformitate cu art. 101, 414 alin. (2) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Mai mult, instanța de apel a indicat, că dobândirea ilicită se dovedește prin luarea ilegală și gratuită cu scop de cupiditate, a sumei de 200 euro de către inculpat de la partea vătămată, cauzându-i astfel un prejudiciu patrimonial fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, cât și recipisa eliberată de către inculpat. Astfel, instanța de apel a menționat, că infracțiunea de escrocherie sub aspect obiectiv trebuie să întrunească trei elemente principale: acțiunea de dobândire însoțită de înșelăciune și abuz de încredere; paguba provocată părții vătămate prin însușire; legătura causală între însușire și pagubă.

Totodată instanța de apel a reținut, că delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste aspecte fiind puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, ajungând la concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea față inculpatului a pedepsei non private de libertate, sub formă de amendă și cu aplicarea pedepsei complementare.

9. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Sprîncean S., prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței prin care inculpatul a fost achitat.

În susținerea poziției sale, recurentul a invocat următoarele argumente:

- inculpatul a fost condamnat în lipsa probelor;
- în acțiunile inculpatului nu sunt prezente latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii;

- inculpatul a restituit integral suma datorată ca rezultat al angajamentului sau nerealizat față de partea vătămată;

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, asupra recursului invocat a depus referință, procurorul privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Sîrbu V. în numele inculpatului, solicitând respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece motivele invocate nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Precum a fost menționat supra, recurentul invocă drept temei pentru recurs pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul penal remarcă că, acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Din sumarul recursului rezultă că autorul acestuia își exprimă dezacordul că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii, imputate.

Conform materialelor dosarului se atestă că inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat de instanța de apel în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

În prezenta speță, instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Analizând decizia atacată, Colegiul constată că temeiul invocat de recurent și prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit

confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată și nu a admis o careva eroare gravă de fapt ce ar afecta soluția acesteia.

Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit teoriei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal constă în:

- *fapta prejudiciabilă* alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; fapt confirmat chiar prin declarațiile inculpatului care a declarat, că a primit de la partea vătămată suma de 200 euro pentru a procura ultimului bunuri de peste hotare (Italia), pentru a căpăta încrederea cuvenită i-a declarat acestuia că are un frate plecat acolo, care în decurs de două săptămâni o să-i transmită bunurile, iar la urmărirea penală cât și în cadrul cercetării judecătorești, s-a dovedit cu certitudine că acesta nu avea nici un frate plecat peste hotare (Italia). Astfel, Colegiul menționează că noțiunea de *înșelăciune* se înțelege dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității.

- *urmările prejudiciabile* sub forma prejudiciului patrimonial efectiv a cărui mărime se situează între limitele de 25-2500 unități convenționale și care are un caracter considerabil; acest fapt este confirmat prin materialele dosarului din care rezultă că inculpatul a recunoscut că a primit suma de 200 euro la sfârșitul lunii iunie 2012, care la acel moment conform cursului oficial de schimb al BNM constituiau suma de 3.046 lei, adică 152,3 unități convenționale purtând un caracter considerabil pentru partea vătămată.

- *legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile*, Colegiul penal reține, că după ce inculpatul a intrat în posesia sumei de 200 euro, acesta nu și-a onorat obligațiile față de partea vătămată, mereu o ducea în eroare cu diferite motive timp de jumătate de an, după care și-a schimbat numărul de telefon necomunicându-i ultimului nimic despre situația creată, astfel demonstrându-și intenția infracțională pe care o avea de la bun început. Iar declarațiile inculpatului precum că au fost trimise alte bunuri decât cele solicitate de către partea vătămată, Colegiul le apreciază critic, deoarece aceste declarații nu coroborează cu restul probelor, și reprezintă o poziție de apărare având scopul evitării răspunderii penale.

Cu referire la argumentele recurentului privind lipsa în acțiunile sale a laturii subiective, instanța de recurs relevă că, latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie se caracterizează, în primul rând prin vinovăție sub formă directă.

Colegiul penal specifică, că temeiul aplicării art. 190 Cod penal apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele drepturilor civile, atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic. Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voința, fraudă, malversațiunea din partea făptuitorului. Astfel instanța de recurs, stabilește că rea-voința inculpatului a fost dovedită prin înșelăciune (comunicând lui Chitoroagă C. că are un frate peste hotare), neonorarea obligațiilor, eschivarea ce s-a manifestat prin schimbul nr. de telefon, necomunicare părții vătămate timp îndelungat despre situația creată, nerestituirea mijloacelor primite, împrejurări ce creează o impresie clară despre scopul rău-voitor al inculpatului.

Prin urmare, conținutul probelor enunțate în pct. 8.1. al prezentei decizii, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de instanța de apel, confirmă cu certitudine că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii de escrocherie, adică atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a acestei infracțiuni.

Argumentul recurentului, precum că inculpatul a restituit suma părții vătămate, Colegiul penal îl consideră nerelevant, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal are un caracter complex și *obiectul juridic principal* îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar *obiectul juridic secundar* îl constituie relațiile cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere. Astfel, persoanele care intră în relații sociale cu privire la patrimoniu trebuie să manifeste un minim de promptitudine, pentru ca interesele lor patrimoniale să nu fie încălcate prin anumite manopere frauduloase. În același timp, în vederea formării, desfășurării și dezvoltării normale a relațiilor amintite, este nevoie de o bună-credință a participanților la ele. Acestea sunt considerentele din care legiuitorul, urmărind obiectivul asigurării unui climat de credibilitate reciprocă, prevede în art. 190 Cod penal, răspunderea nu pentru înșelăciune sau abuz de încredere, ci pentru dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere. Din aceste considerente instanța de recurs reține, că restituirea sumei de bani părții vătămate timp de aproximativ doi ani nu îl eschivează pe inculpat de la răspunderea penală, restituindu-i prejudiciul cauzat abia atunci când cauza penală în privința sa se afla în procedura instanței de judecată, astfel încercând de a evita răspunderea penală.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Sprincean Serghei ca fiind vădit neîntemeiate.

12. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sîrbu Violeta în numele inculpatului Sprincean Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Sprincean Serghei Ivan**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 25 noiembrie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie